

# L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 36. Zettortdeenâ 9tâ September 1837.

Rahdi wahrdi pahr behdahm un  
gruhtibahm.

1) Zeeschanas un gruhtibas wedd us duffu, tas irr dabbas likkums. Ja ne effi peekuffis, tad arri ne warri dabhuht atduffetees. Papreckschu nahk darbs, tad nahk duffa. Papreckschu nahk deena, fur jayublejahs un jastrahda, tad nahk nakts, kas peeschkirr saldu meeegu. Ta irr pee laizigahm lectahm un pee debbes lectahm naw sawadi. Deews to ta irr nolizzis: ka zaur dauds behdahm mums buhs ee-eet debbes wal-siba un ka tee, kas ar Kristu lihds nomirft, ka teem arri buhs ar winnu dsihwoht, un ka teem, kas ar winnu lihds panes, teem arri buhs ar winnu lihds walidht. Tas irr Deewa spreedums — un Deews irr gudraks pahr mums.

2) Zeeschanas un behdas mums nahk par labbu, jo tahs padarra, ka mehs to mehrki ne aismirftam, kas mums irr usspraufts, lai tam tekkam pakka. Schis irr tas mehrkis: tas Deewa meers. Deews ne weenu zilweku ne speesch ar warru usnemt to labbu un atstahnt to kaimu zellu, bet to Deews ta eelizzis ka weena leeta wairak willina us labbu, un ohtra wairak us kaimu. Behdas mehds us labbu willinaht. Behdas mahza: ne turri to radditu leetu angstaki un dahrgaki, neds to, kas scho leetu irr raddi-jis. Mismirfti to, kas tewim semmes wirftu, un paturri to, kas tewim debbesis. Krust' un behdahm irr stipra bals, stipraka neds mahzitaja bals. Kad arri mahzitaja bals ne warri fadsirdeht, fur behdas runna, tur aufis irr atwehru. Zif dasch bij peekehrees ar sawu dwehfeli pee mantas un baggatibas un meesun azzu-fahribahm, bet kad behdas tam fahze firdi eht, kad sudde winna sweedru, winna gudribas, winna ismannibas alga, kad apmirre see-

wa un behrni, kad weffeliba fahke isbirt, un firdehsti to zilweku fagrahbt, tad fagruë ta stipra pils, kurrâ tam schitte labbi buht. Kad tahdam pinneklus peclifke pee fahjahm, un dselles pee rohkahm, tad winsch fahke atsiht: schein pasaulë mums naw ne neeka, tur debbesis mums preeki gaidami. Ja tas firdschehligeis debbesu tehws mums galrou-spilweni ne buhtu fahdu dadsi, no ta dadschu un ehrtfchku frohna ko Kristus Jesus irr neffis, eelizzis, meega — gullst parwadditum wiffu sawu muhschu, un nei sapni mums ne parahditohs, fahdus preekus tee juht, kas irr lohzecki tahs draudsibas to swehtu.

3) Behdas un zeeschanas mums nahk par labbu, jo schis irr weens pamahzitais us Kristu. Ja zaur behdahm mums ne buhtu us muhsu dsihwibas zellu par labbu un pa kreisu rohku dadshi un ehrtfchki usspraufti, lai mehs ne malditunees nei par kreisu, neds par labbu, zif dasch tad jo wairak nomalditohs no ta taifna zella! To taifnu zellu staigahnt, nebâ tas tif weegli isdarrihts! — Kad fahkam no schi nomalдитеes, tad irr truhkums, nabbadsiba, slimmiba, pahrizeeschana, speeschana tuhdat klahnt, muhs atkal usweht us to taifnu zellu. Zebkats no mums gan fapratihis, ka tas irr pateefigs wahrds, ko Dawids sakka: Tas irr man labbi ka es esmu apbehdinahs tappis, jo pirms es fluii pasemmohts, tad es allojohs, bet nu es turru ta Kunga wahrdu. Tahs sahainas gannibas gan mas tahm awim palihdsetu, — ja tas gans arri ne buhtu klahnt ar sawu stibbu un ar sawu fiffi. Ta ganna bals un winna wahrds gan labba leeta, ja behdas atdarra papreckschu tahs dwehfesles durwis, ka schi bals un schis wahrds tai zilweku firdi paleekamu mahjas weetu atrohn.

4) Behdas un gruhtibas padarra ka tezzimus tekkam Deewa meeram prettiim. Labba leeta buhtu, ja mihlestiba us Kristu peetittu muhs dsiht! ja eetum wairak ar labbu, nedf ar warru dsihiti. Bet af! behdas dsenn stiprati eet Deewu mekleht, nedf mihlestiba un pateiziba. To gan labbi jebkatrs pee sewim no-proht. Kurrâ deenâ tawahin luhgfehanahin irr weeglafi spahrni speestees zaur wisseem debbescheem zauri, woi tai deenâ, kas irr gruhta deena faukta, jeb tai deenâ, kas tewim preeziga deena? Sapratiffi, kam labbi klahjabs, tam Deews irr allasch tablu, kam gruhtibas — tas proht Deewu mekleht un atrast.

5) Pahrdohina arri, neba gars, meesa jaw zeesch behdas un gruhtibas, ja ne wehlan meesai wirfrohku dabhuht pahr to garru, muhsfu gars zaur behdahin mehds jo swabbads palikt no meesu un azzu kahribahin. Tawam garram buhs stiprakam buht pahr to meesu, tam buhs to meesu sawaldiht. Talabb fur meesa brehz, tur ne wehli garram lihds brehkt. Un ja taws gars ne spehj meesu sawaldiht, ja Deews tai weeta suhta behdas un gruhtibas, kas zaur to garru tahs pateefibas to eespehj isdarriht, tad ne furn prett Deewu, kristigs zilweks, bet teiz to Kungu. Kad Pahrwils un Sihlas bij galleja zeetunâ eemesti, kad winnu kahjas bij seeksta apzeetinas, tad tee Deewu luhdse un slawu dseefinas dseedaja. Meesu teem eespehje fist un dauhht, bet winnu garru teem ne spehje fatreekt. Lai darram, kâ schee swehti wihri darrijuhschi. Lai pateizam Deewam, ka muhsfu dwehselei arri wehl zits dsihwoflis, nedf schi mahlu buhdina. Ne furn talabb prett Deewu, ja Deews scho buhdiau fitt ar leetu un krusfu; ne falki talabb: Deews mannis irr atstahjis! Woi tad teem swehteem labbaki bijis? Paturri, meesa fatruhdehs, dwehsele pastahwehs muhschigi muhschds. Ne klausi meefas blaushanai, aishahs tai mutti un sewim auffs, tad tu sapratiffi: tas Kungs fausch jebkurru behrnu, ko tas usnemim un mihto.

6) Paturri, eesch behdahin dabbohn stipraku barribu, kas atspirdsina dwehseli. Gruhtâ

fehrgâ jeb gruhtâ gultâ dabbohn stiprakas sahles, tapat arri gruhtas deenas. Wissuwairak ja schihs gruhtibas zeltahs Kristus Jesus labbad. Neggi tai laika Kristum bij ihpafchi stipri wahrdi, kas gabje pee firds, kad tam bij jafschirrahs no schihs pasaules, un jaect pee sawa tehwa? Kad Kristus saweem mahzefleem tohs wahrduhs fazzija: meers irr ar jums? Urbidi: tai laika, kad tee bij aishlegufchi tahs durwis, lihdamees no teem Zuhdeem. —

Kad Steppinsch redseja tahs debbesis atwehtas, un ta zilweka dehlu stahwam pee Deewa labbas rohkas? Urbidi: tai laika, kad to ar almineem nomehtaja, kad tas sawe un fazzija: Kungs Jesu! peenemim mannu garru. — Deews gudraks pahr mums, kâ tad Deews ne finnatu, kas mums nahf par labbu? — Ja arri mahte sawu behrnu warr peemirft, ka ta to ne mihto un ne uskohpj, Deews muhs mihto un muhs uskohpj. Ja ta ne buhtu, zif dsilla grehku bedre tad senn buhtum gallu atradduschi. To jel labbi paturri, kristigs zilweks! — Ne falki wifs: Wissas zittas behdas gan panestu, bet mannas behdas irr sinaggakas ne kâ juhwas smiltis, tahs ne warr iszeest zilweka behrns! — Ja Deews tai weeta sawu rikfli tewim peelizzis, fur tawa meesa glehwaka, neggi to panesdams, tu jo skaidri effi mahzijeas, to pirmu bausli sawrast, kas skann: Es esmu tas Kungs taws Deews, tew ne buhs zittus Deewus turreht preeksch mannim. — Ne falki wifs: ja tik sinnatu, ka pehz gruhtas sehshanas man buhtu baggata un weegla plauschana. Woi tad ne sinni, ka Deewa wahrds mahza: kas sehj us to garru, tas arri plaus no ta garra augleem, un neba ta garra auglus warr pirft ar seltu un sudrabu? — Ne falki wifs: gan panestu ko zilweki man pahri darra, ja to buhtu pelnijis. Nemim arri schihs behdas, kâ nahfuschas pahr tewim ar Deewa sinnu. Woi tad to ne sinni, ka jebkurfsch zilweks irr grehzineeks, un ka Deewa wahrds mahza: Wai jums, kad wiffi zilweki labbi no jums runna, jo tapatt wianu tehwi teem wiltigeem praweescheem darrijuhschi. — Ne falki wifs: gan dohtohs meera, ja tiffai arri bauditu

no tabs tizzibas falduma, ko Deews teem dohd, kas sim Jesu Kristu gruhtibās atrast. — Neggi patš buhš wainigs, ka scho faldumu ne effi atraddis? Buhš Kristus arri pee tewim klaudstinajis labbās deenās, bet tu ne effi atwehriš, buhš gan wansch luhdsees, bet tu ne effi dsirdejis, buhš gan wansch fauzis, bet tu ne effi nahzis. Kalabb tad taggad to ne gribbi nemit par labbu, ja Deews zaur behdahim un gruhtibahim tew dohd faprašt: naw zits wahrds dohts, kas fwehtu darra, ka ween tas wahrds Jesus Kristus, lai tu arri dabbutu baudiht zil schehligs un mihligs un laipnigs tas Kungs irr.

7) Paturri beidsiht, Kristum Jesum tu paleezi libdsigs zaur behdahim. Sakki ar Pahwilu: Es turru wiffas leetas par ne neeku, ka es Kristu samantoju, ka es winnu pasihstu, un to spehku winna augšchamzelschanas, un to apbedroschanu winna zeeschanas, un winna nahwei tohpu libdsigs. Paturri ko Pehteris mahza: Kad tad nu Kristus par mums irr zeetis meesā, tad apbrunojatees sewi ar to paschu prahtu, kas Kristum irr bijis. Kurram ne patiktu Kristus prahts, tahdu prahtu turreht, ka wansch irr turrejis! Saziht ar winnu: Kungs tawa baufliba irr mannas firds dibbeni u. t. j. pr.

W. V.

No Wahzu awisehm nemtas mahzibas (Bürger- und Bauern-Zeitung 2ter Jahrgang 1835).

Galku wiffwairak waffarā ilgi prett puilimu fargahst.

Galku skabhā peenā jaeleek, kam kreims nonemts, peens pirmā deenā diwi reis un zittās deenās weenreis par deenu janoleij un no jauna jausleij. Peens iswelk galkai affinis un to padarra mihkstu, un pamett galkai fawu garschu kā papreeksch, ir wahrishanā, kad eekam wahra, galku ar prischu uhdeni nomasga. Bet ja galka drufzin nelahgu smakku

peenehmusi, tad arri peens garschu apnemim, kaut ir weenu paschu nakti wirfū stahwejis.

Zukkura eetaifitu galku ilgaki warr turreht. Pee eefahlischanas nemim jehlu (Moskowade) jeb wiffrupjaku zukkuru kas galwās pohrmehts, ir fihrupu (zukkura fullu), eewahritu fullu no mohrehim, jaunu wihnu, jeb fullu no Turku kweeschu kahtem. Zukkurs un tabs peeminetas fullas ne turr tahdu stipru sabli, kā muhsu sabls, ko kufnās pee ehdeena bruhke; winnas galku tā pahrwelt, ka gaisš ne warr galkai no ahrpusses peeeluhst klahst, jeb tas gaisš, kas eekschpuffē, ne warr ahrā tift, un ne kahdu ruhgschanu padarriht. Schahdā wihšē galku eetaifiht, ne makfa tik wiffai dauds, jo to uhdeni, ar ko galku nofkallo, jeb to fahlischanas fullu warr atkal wahriht, un to faldumu par fihrupu taifiht, un no jauna pee eefahlischanas bruhkeht. Ja galku, kas tuhlin ne teek bruhketa, fittās waffaras deenās ar to pasihstamu fallates sabli, ko Dragoon fauz, eerihwe, tad noturr muschas no galkas.

Galku arr ilgi warr labbu turreht, kad winnu ar kiplohkeem jeb ar prischahm dselkamahm nahtrehm apsim, jeb kad linnudrahnā to eefim, un tad woi faufās smiltis jeb ehrfku-graudinš paglabba. Smiltis jeb ehrfku warr kahdā kaste, faufā un dsestrā kambari nolikt. Arri tas naw smahdejama leeta, kad galku seemas laikā, tuhliht pehz kauschanas, stipri leek zaurfalt, tad starp salmeem kaste eepakfa, un tahdā weeta noleek, kur nei istabas fittums, nei lehns gaisš winnai ne warr salnu iskuffinaht. Pee schihš paglabbaschanas ne buhs weenam galkas gabalam ohtru aiskahrt, jo zaur tam, un arri kad galkas gabbali pagrabbš jeb us behnimu pee usfahrchanas ar weenu puffi dabbohn pee feenas peedurtees, schee flittu smakku dabbohn.

B — y.

**Algir pilfata wehrtiba.**

Rahds Spranzofchu farra wirfneeks draudeja zaur weenu no farveem affizeereem Algir pilfatu fadedsinaht, kad pilfata preekschneeks schi farra wirfneeka praffischanas ne peepilditu. „Zif tarvam wirfneekam schi fadedsinaschana maksatu?“ jautaja pilfata preekschneeks, kas farvu mantu jau bij paglabbajis. Affizeeris atbildeja: divi milliones rubl. papihra nauda. „Sakki tarvam wirfneekam:“ atbildeja pilfata preekschneeks, „kad winsch man weenu milliioni rublu fuhntitu, es to pilfatu patš fadedsinatu.“ B — y.

**Teefas fluddinaschanaš.**

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas pee ta nomirruscha Palzgrahwes Lillehnu mahju fainneeka Klahwa buhtu, tohp ušaižinati, 8 neddelu starpā pee Krohna Bramberges pagasta teefas peeteiktees, jo wehrlak neweens wairs ne tiks klausihšs.

Krohna Bramberges pagasta teefa, 21tā August 1837. I

J. Hoffmann, peefehdetais.

(Nr. 159.) G. Paulborn, pagasta teefas skrihveris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas, pee ta Jaun-Ūzes fainneeka Dehniinu Kristappa Preeeda buhtu, pahr kurra mantu parradu un sawu mahju nolaischanas dehl konkurse spreesta, tohp ušaižinati, lihds 2tru Oktober f. g. schein peeteiktees.

Jaun-Ūzes pagasta teefa, 21mā August 1837. 2

††† Wehrtulait Zahne Schulz, pagasta wezzakais.

(Nr. 47.) U. G. Hammer, pagasta teefas skrihveris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas woi mekleschanas pee tahs atstahdas mantas ta nomirruscha Basses fainneeka Swirbulu Krista Sperling buhtu, tohp ušaižinati, pee saudeschanas sawas teefas divu mehneschu starpā, un wiffwehrlak lihds 5tu November f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Klohster-Ūspettes pagasta teefa, 3schā September 1837. 3

Lohm Jacobsohn, pagasta wezzakais.

(Nr. 190.) Fr. Grening, pagasta teefas skrihveris.

**Zitta fluddinaschana.**

Jegahjuschā neddelā scheinan no pilfata putnufuns nokliheis. — Schis suns bij mehraini leeks, bruhni un balti raibs, ar drufzin paleeleem blekfeem; weena aufs bruhna, ohtra gaischi eeraiβα, dselteni spihdoschas azis. Afte bij palihka. Klah-taku sinu luhdsahs doht pre Jelg. Latw. rihta-mahzitaja, kur pateizibas nauda ne suddihš.

**Sinna pahr jaunu grahmatu.**

Dakter Abolphi kungs, kas wiffahm muischas waldischanaht, un ihpafchi mohderehm gan labbi buhs pasihstams, kahdu grahmatinu farakstijis, kura at-rohu pamahzischanas mohderehm, ka pee lohpu kohpschanas buhs turretees. Schinni grahmatina labbi pehz kahrtas wiff salikts, kas mohderei geld sinnaht sawā ammatā. Dauds gan tanni atrad-dihš, ko jaw buhs sinnajusi, bet arri ne truhks tahdas mahzibas, kas, kaut jaunās un ne wiffceem sinamas, tomehr prahta zilwekam tuhdat ka der-rigas israhdahs. — Weeglas deenas mohderei wiff-fai ne buhs, ja ta pehz schihm mahzibahm darrihs, bet ja fweedri birs un kahjas kustepees, rohka nemš spohschus rubbulus. Schi grahmatina jo geldiga buhs mohderneekceem nolikt par stuhra afmini kun-traktehm, jeb labbaki fazzifchu: ja scho afmini nol-likfi par grunti, ehfa tā iszelsees patte no sewis, ka buhs drohsh un stiprs pajumts kur dsihwoht. Lai mohderes usnemmahs drohshi pee tam turre-tees, ko tur mahza, ja tai to dohd un to ee-wehl, ko ta grahmatu sakka mohderei wajjadfigu. Ja kuntrakti taifa, gruhti wiffu atgahdatees, un runnatu wahrdu masa wehsmina brishicham tik tablu aizdsenn, ka to ne warr wairs sadabbuht rohka; drikkehts wahrds paleek us behrnu behrneem. —

Ne mohderehm ween — itt wiffceem kam gohws kuhis, schi grahmatina geldiga buht pee rohkas. Zalabbad to gan pirkš ir tufschā gaddā. Naw dahrga, — maksahs ar wahku 50 kap. subr., woi to pehrk Wahzu jeb Latweeschu walloda, ja to 4 neddelu starpā pee mums jeb pee Steffenhagen kunga apstelle, — pehz nemš wairak.

W. Pantenius,

Jelg. Latw. rihta-mahzitais.

**B r i h w d r i k k e h t.**

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofraht von Braunshweig, grahm. pahrhufotais.